Uluslararas? Dü?me Etkinli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Uluslararas? Dü?me Etkinli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32062

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Uluslararas? Dü?me Etkinli?i Ölçe?i (FES-I), ya?l? bireylerin dü?me korkusu seviyelerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireyin günlük ya?am aktivitelerini gerçekle?tirirken dü?me endi?esi ta??ma düzeyini de?erlendirir. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2012 y?l?nda Ulus ve arkada?lar? taraf?ndan toplulukta ya?ayan ya?l? bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in 16 maddelik yap?s?n?n Türk kültüründe de güvenilir ve geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r. FES-I, dü?me riskini azaltmaya yönelik klinik müdahalelerin planlanmas?nda ve etkinli?inin de?erlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Dü?me Etkinli?i, Dü?me Korkusu, FES-I, Ya?l? Bireyler, Geriatri, Psikometrik Ölçek, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yasemin Ulus, Derya Durmu?, Yasemin Akyol, Yeliz Terzi, Ay?e Bilgici, Orhan Kuru.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, toplulukta ya?ayan ya?l? bireylerin çe?itli günlük ya?am aktivitelerini (GYA) gerçekle?tirirken hissettikleri dü?me korkusu ve endi?e düzeyini nicel olarak belirlemektir. Dü?me korkusu, ya?l? popülasyonda yayg?n bir sorun olup, fiziksel aktivite k?s?tlamas?na, sosyal izolasyona ve ya?am kalitesinin dü?mesine neden olabilmektedir. Bu nedenle FES-I, bu endi?e düzeyini ölçerek risk alt?ndaki bireyleri tespit etmeyi amaçlar.

Türkçe adaptasyon çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel olarak Türk toplumuna uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemi?, böylece geriatri ve fizyoterapi alanlar?nda çal??an uzmanlara standart bir de?erlendirme arac? sunulmu?tur.

Yap?

Ölçek, psikolojideki öz yeterlilik (efficacy) kavram?n?n dü?meler ba?lam?nda özel bir uygulamas? olan **Dü?me Etkinli?i** yap?s?n? ölçmektedir. Dü?me etkinli?i, bireyin zorlu durumlarda bile dü?meden belirli görevleri güvenle yerine getirebilece?ine dair inanc?n? ifade eder.

Ölçek, bireyin günlük ya?am aktiviteleri s?ras?nda hissetti?i endi?eyi dört dereceli bir Likert Ölçe?i üzerinden sorgulayarak, dü?me korkusunun ?iddeti ve yayg?nl??? hakk?nda detayl? bilgi sa?lar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Türkçe versiyonun geçerlik çal??malar?, yap?n?n orijinal ölçekle uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Kapsam geçerli?i ve yap? geçerli?i incelenmi?tir. Yap? geçerli?ini de?erlendirmek amac?yla uygulanan faktör analizi, ölçe?in teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Ayr?ca, ölçe?in bilinen dü?me risk faktörleri ve di?er ilgili ölçüm araçlar?yla (örne?in, denge ve yürüme testleri) korelasyonunun incelenmesi, e? zamanl? geçerli?i desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l??? oldukça yüksektir. Hesaplanan **Cronbach Alfa** güvenirlik katsay?s? **0.94** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve mükemmel bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu i?aret eder.

Ayr?ca, zaman içindeki kararl?l??? de?erlendiren test-tekrar test uygulamas? sonucunda, kullan?lan tüm alt ölçeklerin korelasyon de?erleri yüksek ve istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur, bu da ölçe?in zamana kar?? güvenilirli?ini peki?tirmektedir.

Faktör Analizi

Yap? geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen do?rulay?c? veya aç?mlay?c? Faktör Analizi sonuçlar?na göre, 16 maddenin iki ana faktör alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Bu iki faktör, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n toplam varyans?n?n **%62.5**'ini aç?klamaktad?r.

Bu iki faktörlü yap?, dü?me korkusunun farkl? ba?lamlarda (örne?in, fiziksel gerektiren temel aktiviteler ve sosyal kat?l?m gerektiren daha karma??k aktiviteler) ayr??abilece?ini dü?ündürmektedir. Bu faktör yap?s?, Türkçe FES-I'n?n klinik de?erlendirmelerde daha detayl? yorumlanmas?na olanak tan?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Population Group: Yeti?kinler, Ya?l? Bireyler

Age Group: Genellikle 65 ya? ve üzeri (Toplulukta ya?ayan ya?l?lar)

Population Details: Toplulukta ya?ayan, dü?me riski ta??yan veya dü?me korkusu deneyimleyen

ARABPSYCHOLOGY.COM

ya?l? ki?iler.

Test Methodology: Ölçek, 4'lü Likert derecelendirme sistemi kullan?r. Cevap seçenekleri 1 (Hiç endi?eli de?il) ile 4 (Çok endi?eli) aras?nda de?i?mektedir, bu da kat?l?mc?n?n endi?e yo?unlu?unu hassas bir ?ekilde yakalamay? sa?lar.

Anahtar Kelimeler

FES-I, Ya?l?l?k, Gerontoloji, Dü?me Riski, Öz Yeterlilik, Türkçe Ölçek, Geriatri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yasemin Ulus

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?il.

Affiliation Email addresses: yaseminulus@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? **2012** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Yasemin Ulus ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Orijinal FES-I (Falls Efficacy Scale International), Prevention of Falls Network Europe (ProFaNE) taraf?ndan geli?tirilmi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?da yer almaktad?r:

the-falls-efficacy-scale-international-fes-i-toad.pdf

Kaynaklar

Ulus, Y., Durmus, D., Akyol, Y., Terzi, Y., Bilgici, A., & Kuru, O. (2012). Reliability and validity of the Turkish version of the Falls Efficacy Scale International (FES-I) in community-dwelling older persons. *Archives of Gerontology and Geriatrics, 54*(3), 429-433.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Uluslararas? Dü?me Etkinli?i Ölçe?i Maddeleri

Derecelendirme: 4'lü likert (1=Hiç endi?eli de?il, 4=Çok endi?eli)

A?a??da, ölçekte yer alan ve dü?me endi?esini ölçmeye yarayan eylemlere dair örnek maddeler listelenmi?tir:

7.Merdivenlerden inmek ya da ç?kmak

4.Du? almak

11.Kaygan bir zeminde yürümek

ARABPSYCHOLOGY.COM